

GRUNDSÄRSKOLAN

PLAN FÖR ÅTGÄRDER VID TRAKASSERIER UTIFRÅN DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

2018

Skolor, förskolor och andra utbildningsanordnare ska enligt diskrimineringslagen arbeta med aktiva åtgärder.

Aktiva åtgärder har i likhet med diskrimineringsförbuden till syfte att förebygga och motverka diskriminering. Diskrimineringsförbuden är avsedda att motverka konkreta diskriminerande handlingar i individuella fall. Utöver det syftet ska aktiva åtgärder även verka pådrivande och mana till ökade ansträngningar för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter på en mer generell och strukturell nivå.

Arbetet handlar inte enbart om att genomföra åtgärder mot problem som redan uppkommit i ett enskilt fall, utan om att förebygga att barn, elever inte diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter till exempel i förskolan, skolan eller på fritidshemmet.

Reglering i diskrimineringslagen och skollagen

Beroende på vilken typ av kränkningar det gäller finns det två olika lagar som vi skall förhålla oss till: skollagen och diskrimineringslagen. I skollagen kallas den verksamhetsansvarige för huvudman och i diskrimineringslagen används oftast begreppet utbildningsanordnare.

Diskrimineringslagen anger utbildningsanordnarens (våra) skyldigheter om vi får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier. Med trakasserier menas kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Utrednings- och åtgärdsplikten gäller såväl trakasserier från andra barn eller studerande som från personal.

Skollagen reglerar skolpersonalens och huvudmannens (Bildningsnämndens) skyldigheter om de får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling som inte har något samband med diskrimineringsgrund.

Diskriminering och diskrimineringsgrunder

Aktiva åtgärder handlar både om att motverka diskriminering och att verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

En förenklad beskrivning av lagens definition av diskriminering är att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

De 7 diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Sex former av diskriminering

Det finns olika former av diskriminering enligt lagen.

De är:

- direkt diskriminering
- indirekt diskriminering
- bristande tillgänglighet
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera

Främjande och förebyggande arbete:

1. Undersöka risker för diskriminering

Första steget innebär att vi undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

Genom att undersöka den egna verksamheten säkerställer vi att de åtgärder som vidtas motsvarar faktiska behov.

Undersökningen är en inventering och utredning av verksamheten för att identifiera hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier.

Så här går undersökningen till

- utvecklingsamtal med vårdnadshavare två gånger per år
- gruppsamtal två gånger per år – trygga/otrygga platser
- enskilda samtal två gånger per år – trygga/otrygga platser
- Apt och Eht.

Undersökningen görs utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Undersökningen görs på en övergripande nivå för att identifiera risker/hinder i verksamheten.

2. Analysera orsaker

Efter undersökningen analyseras orsakerna till upptäckta risker och hinder. Analysens omfattning beror i stor utsträckning på vilken typ av verksamhet det handlar om och hur stor den är.

3. Genomföra åtgärder

I steg tre genomförs de förebyggande och främjande åtgärder som krävs, mot bakgrund av undersökningen och analysen. Verksamheten ska bedöma vilka konkreta åtgärder som ska genomföras för att undanröja de upptäckta riskerna och hindren, främjande åtgärder i syfte att utjämna skillnader i förutsättningar mellan olika grupper, det vill säga undanröja hinder för lika rättigheter och möjligheter.

Åtgärderna ska motsvara faktiska behov. Det betyder inte att det måste finnas en elev i verksamheten som kan drabbas idag, utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon kan bli diskriminerad.

4. Följ upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna. När det är klart ska de erfarenheter som arbetet har gett gå att använda i steg ett (undersökningen) i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Dokumentation systematiskt kvalitetsarbete

Vara kommun har valt att använda planerings och uppföljningsverktyget Stratsys, där detta arbete systematiskt kommer att dokumenteras och utvärderas.

Åtgärdande arbete:

När gäller skyldighet?

Utrednings- och åtgärdsskyldighet gäller för alla former av trakasserier som uppstår i samband med verksamheten oavsett om trakasserierna utförs av elever eller lärare. Även situationer som uppstår utanför skolan räknas, om de fortsätter under skoltid. Det kan till exempel handla om sådant som händer på vägen till eller från skolan och på sociala medier.

När vi får kännedom om att trakasserier eller sexuella trakasserier kan ha ägt rum i samband med verksamheten ska det först utredas vad som har hänt. Om det visar sig att någon har blivit trakasserad måste det genomföras åtgärder som syftar till att trakasserierna ska upphöra.

Anmäla till rektor eller huvudman

Gemensam rutin – anmälan kränkande behandling finns för Bildningsförvaltningen, Vara kommun. (Blanketter vid anmälan och utredning bilaga 1-4).

För utbildningsverksamhet som regleras i skollagen finns en särskild bestämmelse om anmälningskyldighet. Den innebär att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev har upplevt eller upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkningar i samband med verksamheten, är skyldiga att informera rektor. Denna ska i sin tur informera huvudmannen som ansvarar för utbildningen.

Undersöka och reda ut vad som har hänt

Skyldigheten att utreda uppgifter om trakasserier uppstår så snart någon personal får kunskap om att en elev eller studerande har upplevt eller upplever sig utsatt. Det krävs alltså inga bevis för att något har hänt. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att den ansvariga för verksamheten kan bedöma vilka åtgärder som måste genomföras för att få trakasserier att upphöra.

Att genomföra en utredning kan innebära att:

- Fråga alla inblandande vad det är som hänt, det vill säga både den som upplever sig trakasserad och den som kan ha utfört trakasserierna.
- Fråga andra barn, elever eller studerande samt personal och eventuella vårdnadshavare.
- Ta hjälp av särskild kompetens, elevhälsan ex. kurator eller psykolog som till exempel kan göra observationer.
- Undersöka sociala forum och andra fysiska eller virtuella platser där deltagarna i verksamheten interagerar.

Åtgärda och sätta stopp för trakasserierna

Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att trakasserierna ska upphöra. Vilka åtgärder som genomförs i ett specifikt fall beror på vad utredningen i just det fallet visar.

Exempel på åtgärder är att:

- Ha återkommande samtal med elever och eventuella vårdnadshavare.
- Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och vid tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
- Göra insatser med hjälp av kurator eller psykolog.
- Genomföra disciplinära åtgärder, till exempel avstängning, inom ramen för exempelvis skollagen och de arbetsrättsliga reglerna.

Följa upp åtgärder

För att förvissa sig om att trakasserierna inte skall upprepas skall åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna har varit otillräckliga måste det övervägas vilka ytterligare åtgärder som kan sättas in för att sätta stopp för trakasserierna.

Dokumentera utredningen och åtgärderna

Dokumentation av utredningen och åtgärderna är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna. Genom dokumentation kan det även uppmärksammas om de inträffade trakasserierna är del av ett större problem som kräver mer omfattande generella insatser.

Bilaga 1	Rutin anmälan
Bilaga 2	Mall - Mail till huvudman
Bilaga 3	Blankett – Dokumentation gällande diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling
Bilaga 4	Blankett - Utredning i ärende gällande diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling

Rutin – anmälan kränkande behandling

Antagen av bildningsnämnden 2014-05-27 § 43

Rutin - anmälan kränkande behandling

Utredningen startar omedelbart av rektor

Mail till bildningschefen med anmälan

Bildningschefen gör bedömning av utredningsnivå, diarieför.

Bildningschefen rapporterar ärendet till nämnden, ev. ändrad bedömning

Utredning på skolnivå återrapporteras inte till huvudman

Utredning på huvudmannanivå struktureras i det enskilda fallet – ev samarbete och återrapportering.

Om utredningen (oavsett nivå):

I en del fall kan det räcka med att skolan för samtal med elever för att klara ut en situation.

Så fort det rör sig om inte helt bagatellartade eller återkommande händelser har skolan emellertid en långtgående utredningsskyldighet. Utredningen bör därvid allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den eller de som kan ha eller har utövat kränkningen och den som blivit utsatt. Utredningen bör vidare söka utröna och analysera orsakerna till den uppkomna situationen eftersom den ska ligga till grund för de åtgärder som vidtas.

Bilaga 2

Mail till bildningschefen

Anmälan kränkande behandling, (enligt rutinen antagen av Bildningsnämnden)

Anmäler till huvudmannen att elev/barn..... (*skriv ut initialerna*) i åk/avdelning.....på.....upplevt sig kränkt.

Anmälan kom till rektors kännedom den.....

Utredning har påbörjats den.....

Ärendet dokumenteras i elevens akt med nummer.....

Datum...

Namn...

Titel

Dokumentation

- gällande diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling.

Namn:	
Personnr:	
Skola:	
Klass:	
Mentor:	
Ansvarig rektor:	
Handläggare:	

Datum:	
Inblandade:	
Händelse:	
Åtgärd:	
Uppföljning:	
Signatur:	

VARA KOMMUN
bildningsförvaltningen

Enhet:

Dnr:

Utredning i ärende gällande diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling.

Personuppgifter

Namn	Personnummer
Adress	
Telefonnummer	
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	

Handläggning av utredningen.

Handläggarens namn	Datum för start av utredningen
Ansvarig rektor	

Anledning till utredningen

Datum när anmälan el likn. nådde skolan	

Har den drabbade varit utsatt tidigare? (Kortfattad beskrivning)

**Har stödkompisgruppen varit inblandad före denna utredning? När?
Omfattning?**

Åtgärder som vidtagits tidigare.

Beskrivning av händelse(r) som föranlett utredningen.

Den drabbades beskrivning av sin situation

--

Andra inblandade personers versioner.

Namn

Namn

Namn

Skolans information/kunskap.

--

Den drabbades förslag till åtgärder.

--

Andra närståendes förslag till åtgärder.

--

--

Skolans förslag till åtgärder.

--

Åtgärdsplan.

Åtgärd	Ansvarig	Övrigt

Uppföljning.

Datum	Plats
-------	-------

Ärendet avslutat den / 20

Underskrifter.

Handläggare

Den drabbade

Ansvarig rektor (om annan än ovan)

Den drabbades vårdnadshavare 1.

Den drabbades vårdnadshavare 2.
